

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3183

Vragen van de leden **Bergkamp** (D66) en **Kooiman** (SP) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de rechterlijke uitspraken over Schakenbosch* (ingezonden 30 mei 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 18 juli 2016).

Vraag 1

Bent u bekend met de rechterlijke uitspraken over minderjarigen die zonder geldige titel op Schakenbosch verbleven?^{1 2 3}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u aangeven hoelang u al op de hoogte bent van deze rechterlijke uitspraken?

Antwoord 2

Ik ben sinds november 2015 op de hoogte van deze rechterlijke uitspraken. In deze uitspraken oordeelt de rechtbank Rotterdam dat een machtiging gesloten jeugdhulp vereist is voor een rechtsgeldig verblijf in een instelling met een gesloten regime. Dit is in lijn met het signalement van de Inspectie dat ik u op 5 oktober 2015 heb toegezonden. In oktober hebben VWS, de VNG, Jeugdzorg Nederland en de Inspectie met elkaar overlegd en geconstateerd dat in de praktijk veel variaties bestaan in de wijze waarop gedwongen jeugdhulp met verblijf plaatsvindt en dat daarom de noodzaak bestaat dat de Inspectie nader onderzoek doet.

Vraag 3, 4 en 5

Deelt u de mening dat het bijzonder onwenselijk is dat kinderen zonder machtiging in een gesloten jeugdinstituut verblijven? Zo ja, kunt u uitleggen hoe dit toch meerdere malen plaats heeft kunnen vinden bij één instelling?

¹ <http://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBROT:2015:7716>

² <http://www.stichtingkog.info/posts/bjz-heeft-gesloten-geplaatst-zonder-machtiging-958/>

³ <http://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBROT:2016:3402>

Staat u nog achter uw uitspraak zoals gedaan in het Algemeen overleg over decentralisatie Jeugdhulp op 6 oktober 2015 waarin u zei «Er kan geen misverstand bestaan over het feit dat gedwongen zorg, of deze nu in een instelling voor jeugd plaatsvindt en of het geestelijke zorg of gehandicaptenzorg betreft, een juridische grondslag behoeft en dus een rechterlijke machtiging»?⁴

Welke stappen heeft u gezet om te voorkomen dat dit nogmaals zou plaatsvinden sinds u kennis heeft genomen van deze rechterlijke uitspraken?

Antwoord 3, 4 en 5

Mijn uitgangspunt is dat gedwongen zorg een juridische grondslag behoeft, of deze nu op grond van de Jeugdwet in een instelling voor gesloten jeugdhulp plaatsvindt of dat het gedwongen geestelijke gezondheidszorg of gehandicaptenzorg betreft op grond van de Wet bopz. De rechtspositie dient gewaarborgd te zijn en er moet sprake zijn van verantwoorde hulp. Omdat bleek dat de instellingen op verschillende manieren omgaan met het plaatsen van jeugdigen zonder een rechtelijke machtiging in een locatie voor gesloten jeugdhulp en verschilden van inzicht over hoe in de praktijk vervolgens verantwoorde jeugdhulp kan worden verleend, is afgesproken dat alle instellingen voor gesloten jeugdhulp de Inspectie zouden informeren over hoe zij omgaan met het plaatsen van jeugdigen zonder machtiging in hun instelling. Medio december 2015 hebben alle instellingen de gevraagde informatie aan de Inspectie gezonden. Gebleken is dat er veel variaties bestaan in de wijze waarop gedwongen jeugdhulp met verblijf plaats vindt. De variaties betreffen de vormen van jeugdhulp, de juridische grondslag, het gebruik van de accommodaties, de mate van geslotenheid en het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen. In januari 2016 heeft de Inspectie aanvullend onderzoek gedaan bij vier accommodaties. Op basis van deze inventarisatie heeft de Inspectie sindsdien gewerkt aan een beoordelingskader op grond waarvan de Inspectie de feitelijke situatie bij alle instellingen kan beoordelen. Vervolgens heeft de Inspectie de conceptbeoordelingen van alle instellingen voor hoor en wederhoor aan de instellingen voorgelegd. Dat is de gebruikelijke werkwijze als de Inspectie de instellingen toetst. Het overgrote deel van de betreffende instellingen voldoet aan dit beoordelingskader; de overige instellingen zullen op korte termijn aan dit kader gaan voldoen. De Inspectie is nu in overleg met de instellingen die hun werkwijze zullen moeten aanpassen, over hoe dit op een zorgvuldige wijze – in het belang van de betreffende kinderen – uitgevoerd kan worden. Zoals besproken in het AO van 30 juni 2016, verwacht ik het eindrapport van de Inspectie binnen enkele weken te ontvangen. Vervolgens zal ik het zo spoedig mogelijk naar uw Kamer sturen, inclusief de consequenties voor instellingen.

Vraag 6

Bent u ervan op de hoogte dat de instelling waarover deze vragen gaan alleen gesloten jeugdhulp aanbiedt en dat er dus geen sprake zou kunnen zijn van verwarring over de vraag of er wel of geen machtiging nodig is? Kunt u aangeven waarom u na de eerste signalen dat daar kinderen zonder machtiging verbleven niet heeft ingegrepen?

Antwoord 6

De betreffende instelling is een behandelcentrum jeugdzorgplus met gesloten plaatsen voor jongeren met een licht verstandelijke beperking en ernstige gedragsproblemen. Naast gesloten jeugdhulp biedt deze instelling ook jeugdhulp met verblijf op vrijwillige basis. In het antwoord op vraag 3, 4 en 5 heb ik aangegeven dat in de praktijk bleek dat de instellingen op verschillende manieren omgaan met het plaatsen van jeugdigen zonder een rechtelijke machtiging in een locatie voor gesloten jeugdhulp en verschilden van inzicht over hoe in de praktijk vervolgens verantwoorde jeugdhulp kan worden verleend. Daarom heeft de Inspectie jeugdzorg het hierboven beschreven nader onderzoek gedaan.

⁴ Kamerstuknr. 29 538, nr. 198

Vraag 7

Bent u bereid deze vragen binnen uiterlijk drie weken te beantwoorden gezien de ernst van de situatie?

Antwoord 7

Het is mij helaas niet gelukt deze vragen binnen drie weken te beantwoorden.